

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δωρόθεος Γ΄ Κοτταράς (1888 – †26 Ιουλίου 1957)

[Ορθοδοξία](#) / [Μορφές](#)

[Ευαγγελία Κ. Λάππα](#)

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Κυρός Δωρόθεος Γ΄ (κατά κόσμον Ιωάννης Κοτταράς του Γεωργίου) γεννήθηκε στην Ύδρα το 1888. Έμαθε τα πρώτα γράμματα στον τόπο καταγωγής του, αλλά σε μικρή ηλικία η οικογένειά του μετακόμισε στον Πειραιά, όπου και τελείωσε τις σπουδές του, κάτω από πολύ δύσκολες οικονομικές συνθήκες.

Σε νεαρή ηλικία εργάστηκε ως δάσκαλος στο Ξηροκάμνη της Σπάρτης. Το 1909, τελείωσε αριστούχος την Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τον επόμενο χρόνο, χειροτονήθηκε Διάκονος με το όνομα Δωρόθεος, από τον Μητροπολίτη Ύδρας και Σπετσών Ιωάσαφ και τοποθετήθηκε στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Καρύτση. Παράλληλα, εργαζόταν ως υπάλληλος στο Γενικό Εκκλησιαστικό Ταμείο και φοιτούσε στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου αποφοίτησε αριστούχος, το 1921. Το 1920, εδιορίσθη καθηγητής στην Μέση Εκπαίδευση.

Κατά την υπηρεσία του ως Διάκονος στον Άγιο Γεώργιο Καρύτση αγαπήθηκε πολύ από τους ενορίτες, ενώ συνέβαλε στην δημιουργία ενός νέου Ιερατικού Συνδέσμου, με τον τότε αρχιδιάκονο της Αρχιεπισκοπής Αθηνών Αθηναγόρα Σπύρου¹

και τον Δαμασκηνό Παπανδρέου².

Τον Σεπτέμβριο του 1921, μετέβη στην Λειψία της Γερμανίας, όπου παρακολούθησε μαθήματα Θεολογίας και Νομικής και ειδικεύθηκε στο εκκλησιαστικό, το κανονικό και το διοικητικό δίκαιο. Το 1922, με την επιστροφή του στην Ελλάδα, διετέλεσε καθηγητής μέχρι τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

Στις 18 Δεκεμβρίου 1922, χειροτονήθηκε από τον Μητροπολίτη Ύδρας Προκόπιο, Πρεσβύτερος και στις 20 Δεκεμβρίου, χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Κυθήρων, από τους Μητροπολίτες Φθιώτιδος Αμβρόσιο, Σύρου Αθανάσιο και Αργολίδος Ιερόθεο.

Στις 15 Ιανουαρίου 1935, μετατέθηκε στην Μητρόπολη Λαρίσης και Πλαταμώνος. Ως Μητροπολίτης Λαρίσης, ο Δωρόθεος εξέδωσε την Ακολουθία του Αγίου Αχιλλείου, Αρχιεπισκόπου και πολιούχου της Λαρίσης και ο ίδιος έγραψε το Απολυτίκιο του Αγίου, το οποίο ψάλλεται έως σήμερα.

Κατά την διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940 -'41, η Λάρισα ήταν ένας σημαντικός σταθμός ανεφοδιασμού του Ελληνικού Στρατού και ο Μητροπολίτης Δωρόθεος υπήρξε πολύτιμος συμπαραστάτης του. Στους στρατιώτες και στο ποίμνιό του έδινε θάρρος με την πατρική αγάπη του. Όταν οι βόμβες των Ιταλών εισβολέων άρχισαν να πέφτουν στη πόλη, χτύπησαν το σπίτι του. Θραύσματα τον βρήκαν, αλλά εκείνος δεν σκέφτηκε τον εαυτό του, γιατί είχε να τρέξει προς βοήθεια των τραυματισμένων και προς παρηγοριά των ετοιμοθάνατων. Οι πιστοί φοβήθηκαν ότι θα τον βρουν νεκρό κάτω από τα ερείπια και τον αναζητούσαν εναγωνίως. Με ανακούφιση τον βρήκαν στις εξόδους της πόλεως με καμένα τα ράσα του, αλλά με ισχυρότατο φρόνημα, να ενθαρρύνει τους στρατιώτες ξεπροβοδίζοντάς τους, ενώ πήγαιναν στο μέτωπο.

Κατά την διάρκεια της Κατοχής, ο Δωρόθεος συνέχισε να αγωνίζεται με τον ίδιο τρόπο. Υπήρξε σύμβουλος σε διάφορους εκκλησιαστικούς οργανισμούς, οικονομικός επίτροπος της Εκκλησίας και ειδικός στο Δίκαιο των Κανόνων. Λόγω της ρητορικής του ικανότητας και της ιδιαίτερης επιστημονικής του καταρτίσεως, της δυνατής και συγκροτημένης σκέψεώς του και της γνώσεώς του γύρω από όλα τα εκκλησιαστικά ζητήματα, η δράση του εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από την Εκκλησία.

Στις 21 Μαρτίου 1956 απεβίωσε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Σπυρίδων³ και διεξήχθη ψηφοφορία, στην οποία ο Μητροπολίτης Λαρίσης Δωρόθεος εξελέγη Αρχιεπίσκοπος.

16 Απριλίου 1956. Το πρωινό της Δευτέρας εκείνης συνήλθε σε συνεδρίαση η Ιερά Σύνοδος με την νέα της σύνθεση, σε πρώτη συνεδρίαση κάτω από την προεδρία του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δωρόθεου. (Πηγή: dimitriskrasonikolakis.blogspot.com)

Ο Αρχιεπίσκοπος πλέον Δωρόθεος, στον ενθρονιστήριο λόγο του, δεν δίστασε, μεταξύ άλλων, να αναφερθεί στην Κύπρο, λέγοντας τα εξής: «Αυτήν την στιγμήν στρέφομεν την σκέψιν ημών προς την ελληνικήν Κύπρον, ο αγών της οποίας μετά συγκινήσεως και ευλαβείας παρακολουθείται και υπέρ της οποίας την στοργήν και τα ενδιαφέρον διά την ικανοποίησιν των απαραγράπτων αυτής δικαιωμάτων επιθυμώ να υπογραμμίσω».

Έλαβε την απόφαση να παραιτηθεί από τις αποδοχές του ως Αρχιεπισκόπου για να διοχετευθούν αυτά τα χρήματα για την ίδρυση νοσοκομείου των Κληρικών, αφού είχε εξασφαλίσει προηγουμένως τον χώρο στον οποίο θα οικοδομείτο - οικοδομούσαν το νοσοκομείο. Ενδιαφέρθηκε για την βελτίωση των όρων διαβίωσης των κληρικών, συγκρότησε το πρώτο Συνέδριο των Ιεροκληρικών, συνέβαλε μέσω της επισκέψεως του στην Γιουγκοσλαβία στην σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των δύο Εκκλησιών και ενδιαφέρθηκε για την επίλυση των οργανωτικών και διοικητικών θεμάτων της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Αποκατέστησε στον βαθμό της αρχιερωσύνης δύο Μητροπολίτες που είχαν καθαιρεθεί για συνεργασία με το Ε.Α.Μ., τους Κοζάνης Ιωακείμ και Ηλείας Αντώνιο, αφού πρώτα οι τελευταίοι αποκήρυξαν τον Κομμουνισμό.

Ο Δωρόθεος, ως πρόεδρος της Πανελληνίας Επιτροπής Ενώσεως Κύπρου (ΠΕΕΚ), παρείχε ηθική ενίσχυση στον αγώνα της ΕΟΚΑ, ο οποίος τότε βρισκόταν σε έξαρση και κατήγγειλε τους αγγλικούς βανδαλισμούς, τους απαγχονισμούς των Καραολή και Δημητρίου, καθώς και το κλίμα τρομοκρατίας που είχε επιβληθεί στην Κύπρο.

Μια άποψη του συλλαλητηρίου κατά της εκτελέσεως του Καραολή εις την πλατείαν Ομονοίας, κατά το οποίον ωμίλησε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. κ. Δωρόθεος. (Πηγή: Έξι νεκροί και 193 τραυματίαι τα θύματα χθές Εφημερίδα «Ελευθερία», 10 Μαΐου 1956, σελίδα 3.)

Στις 9 Μαΐου 1956, ο Δωρόθεος ήταν ομιλητής στο πάνδημο συλλαλητήριο στην Ομόνοια, που είχε οργανωθεί από την ΠΕΕΚ με αφορμή την επικείμενη εκτέλεση των αγωνιστών της ΕΟΚΑ Μιχαήλ Καραολή και Ανδρέα Δημητρίου. Μετά το πέρας του συλλαλητηρίου, όμως, ο Δωρόθεος, παρά τις συστάσεις του να κατευνάσουν τα πνεύματα, έγινε μάρτυρας συγκρούσεων των αστυνομικών με τους διαδηλωτές και της δολοφονίας τριών από τους τελευταίους.

Στις 24 Μαΐου 1956 σε ένα σχετικό μήνυμά του τόνιζε μεταξύ άλλων: «...Ας προσέξωμεν ημείς οι Έλληνες να δείξωμεν δια των πραγμάτων ότι γνωρίζομεν να τιμώμεν τους ήρωας και τους μάρτυρας. Και η καλύτερα τιμή είναι ένα πένθος πραγματικόν υπέρ αυτών. Προς τούτο προτρέπομεν όλους τους Έλληνες να σταματήσουν κάθε κοσμικήνεπικοινωνίαν με τους Άγγλους, οι οποίοι δεν διαμαρτύρονται δια τα εγκλήματα του Χάρντιγκ. Συγχρόνως, όμως, καλούμεν όσους δίδουν δεξιώσεις, γεύματα και ό, τι παρόμοιον, εις εκδήλωσιν πένθους, να διαθέτουν τα ποσά που απαιτούνται δια την οργάνωσιν κοσμικών συγκεντρώσεων, δια την ενίσχυσιν του Κυπριακού αγώνος. Διότι χρειάζονται πολλά δια το έργον της διαφωτίσεως, που πρέπει να συνεχισθεί και να ενταθεί εις όλον τον κόσμον. Και όσον ο Δυνάστης επαυξάνει την τρομοκρατία και τα πιεστικά του μέτρα, τόσο πρέπει να εντείνωμεν και ημείς την διαφώτισιν της παγκοσμίου γνώμης.»

Επίσης, ο Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος, από κοινού με τον τότε αρχιμανδρίτη Ιερώνυμο Κοτσώνη⁴, διαφώτισε τον Βασιλέα Πάυλο για το σκάνδαλο που είχε προκληθεί στον Ελληνορθόδοξο λαό, λόγω της υπογραφής βασιλικού διατάγματος περί νομιμοποίησης της μασονίας και κατάφερε να ακυρωθεί το τελευταίο.

Από τους πρώτους μήνες της Αρχιεπισκοπίας του, προέκυψε το ζήτημα συνάψεως κονκορδάτου⁵ με το Βατικανό, υπέρ της οποίας η τότε κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή κατέβαλε παρασκηνιακές προσπάθειες για να το επιτύχει. Ο Αρχιεπίσκοπος, πιεζόμενος από τις εξελίξεις, και για να προλάβει τα τεκταινόμενα, συνεκάλεσε άμεσα ενδημούσα Σύνοδο της Ιεραρχίας στις 18 Ιουλίου 1956. Όλοι οι παριστάμενοι Αρχιερείς ομόφωνα αντέδρασαν στις τότε κυφορούμενες εξελίξεις και συνέγραψαν ολιγόλογο ανακοινωθέν: «Η Ιερά Σύνοδος μετά των παρεπιδημούντων Σεβασμιωτάτων Ιεραρχών, επικροτούσα εμμένει εις την πιστήν τήρησιν των ιερών της Εκκλησίας και του Έθνους παραδόσεων και αποκρούει πάσαν σύναψιν διπλωματικών σχέσεων και κονκορδάτου μετά του Βατικανού.»

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασεως, ο τότε Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, Ευάγγελος Αβέρωφ - Τσοίτσας, ο οποίος ενδιαφερόταν για το αντίθετο, επικοινωνήσε και ζήτησε να προσέλθει την επόμενη ημέρα στην Σύνοδο, προκειμένου προφανώς να μεταπείσει τους Ιεράρχες. Πράγματι, την επόμενη ημέρα η συνεδρίαση επανελήφθη και ο Αβέρωφ, όντας παρών, επιστράτευσε διάφορα επιχειρήματα με επίκεντρο το Κυπριακό ζήτημα, με σκοπό να εκμαιεύσει την συναίνεση της Εκκλησίας. Ο Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος όμως ήταν καταλυτικός στην απάντησή του:

«Ηκούσαμεν μετά πολλής προσοχής, κύριε Υπουργέ, τα υφ' υμών εκτεθέντα. Το Κυπριακόν συμπαθέστατα βλέπει η Εκκλησία και δονείται βαθέως η καρδιά πάντων ημών, ευχομένων υπέρ της αισίας αυτού λύσεως. Παρά ταύτα, έχουσα υπ' όψιν η παρούσα Σύναξις εκ της ιστορίας τας επιβουλάς της Δυτικής Εκκλησίας, ως και τα δεινά τα οποία συνεσώρευσε και συσσωρεύει μέχρι σήμερον εις την Ελλάδα η ρωμαιοκαθολική προπαγάνδα και ιδίως η Ουνία, βλέπει ότι είναι αδύνατος η σύναψις τοιούτων σχέσεων. Η Εκκλησία της Ελλάδος εμμένει εις την πιστήν τήρησιν των ιερών αυτής και του Έθνους παραδόσεων. Άλλωστε φοβάται τον Ελληνικόν Κλήρον και λαόν, όστις δεν θα ανεχθεί μίαν τοιαύτην μετά του Πάπα συμφωνίαν και ζωντανόν παράδειγμα έστω το της αλλαγής ημερολογίου, το οποίον τόσον απησχόλησε την Εκκλησίαν⁶. Βεβαιωθείτε ότι θα γίνει σχίσμα και θα αντιμετωπίσωμεν σοβαρά ζητήματα. Εκτός αυτού υπάρχει κίνδυνος να αποσχισθώμεν από τας άλλας αδελφάς Ορθοδόξους Εκκλησίας. Αλλά δυσπιστεί ακόμη η Ιεραρχία, βασιζόμενη εις τα ιστορικά δεδομένα, εάν ο Πάπας και μετά την

μελετωμένην υπό της Κυβερνήσεως συμφωνία, θα βοηθήσει την Ελλάδα εις το Κυπριακόν. Είμεθα πάντα εις το πλευρόν σας, πλην όμως λόγοι αφορώντες την ουσίαν, το περιεχόμενον, αφορώντες αυτήν ταύτην την υπόστασιν της Εκκλησίας, αναγκάζουν ημάς να μην συμφωνήσωμεν, μολονότι πάσχομεν δια το Κυπριακόν. Ένεκα των ανωτέρω σοβαρών λόγων η παρούσα Ιερά Σύνοδος αποφαινεται ότι δεν είναι δυνατή η σύναψις σχέσεων μετά του Βατικανού»**7**.

Τελικά, η σύναψη κονκορδάτου αποσοβήθηκε με την αποφασιστική στάση του Δωροθέου, συμπαρισταμένων όλων των Μητροπολιτών. Πράγματι, θα ήταν αφελές να περιμένει κανείς ότι η επιρροή του Πάπα θα ήταν τέτοια που θα βοηθούσε στην θετική έκβαση του Κυπριακού**8**.

Με εντολή του Αρχιεπισκόπου Δωροθέου ετοιμάστηκαν τα σχέδια για τα εκπαιδευτήρια «*Η Θεομήτωρ*» στην Ηλιούπολη Αττικής, στο υπάρχον παλαιό κτίριο και για τη Μονή στο κτήμα με Εκκλησία τον Προφήτη Ηλία, το οποίο είχε παραχωρήσει ο Ενοριακός Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ηλιουπόλεως.

Στην Ποιμαντορική Πασχάλιο Εγκύκλιο του 1957, προς το ποίμνιο της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, ο Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος, θέλοντας να υπενθυμίσει το ζήτημα της Κύπρου, τόνισε τα εξής: «Και νέον βαρύ νέφος σκεπάζει σήμερον τον ουρανόν της Ελλάδος. Είναι το νέφος της αγωνίας των Κυπρίων αδελφών μας, διά τους οποίους συνεχίζεται των Εθνικών παθών η εβδομάς. Και αδυνατούσαν να τους περιπτυχθώμεν εις τας αδελφικάς μας αγκάλας ελευθέρους και αδουλώτους. Και ναι μεν η παρουσία εν τω μέσω ημών του Εθνάρχου των Μακαρίου υπογλυκαίνει πως και καθιστά ολιγώτερον καταθλιπτικήν την πικρίαν μας**9**. Οπωσδήποτε, όμως, βαρύφορτος από σκιάν και από ομίχλην είναι ο γλυκός ουρανός μας. Και σκιάζει την αναστάσιμον χαράν μας η ανάμνησις των φρικτών αγχονών, που στήνονται εν συνεχεία εις την μεγαλόνησόν μας»

Στις 13 Ιουνίου 1957 συναντήθηκε με τον τότε πρέσβη της Ελλάδος στο Λονδίνο, Γεώργιο Σεφεριάδη,- τον γνωστό ποιητή Σεφέρη- τον οποίο και ενημέρωσε για όλα τα νεώτερα γεγονότα**10**. Ο Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος, μετά την αποχώρηση του πρέσβη, αισθάνθηκε άσχημα και είχε συμπτώματα ατονίας και σκοτοδίνης**11**. Δεν παρουσίαζε κάτι συγκεκριμένο και την επόμενη ημέρα ανακοινώθηκε ότι ο Αρχιεπίσκοπος είχε ασθενήσει λόγω υπερκοπώσεως**12**. Στις 22 Ιουνίου 1957, αφού η κατάσταση της υγείας του επιδεινωνόταν, εισήχθη στο νοσοκομείο τού Ευαγγελισμού, όπου, ύστερα από τις απαραίτητες εξετάσεις, διαπιστώθηκε ότι έπασχε από όγκο στον εγκέφαλο.

Η είδηση της ασθένειας του Αρχιεπισκόπου υπήρξε κεραυνός εν αιθρία στους εκκλησιαστικούς κύκλους που γνώριζαν από πολύ κοντά την εντατική δράση του και την ακούραστη εργασία του. Ήξεραν ότι κατά το αμέσως προηγούμενο

διάστημα της ασθένειάς του, ποτέ δεν αναφέρθηκε σε σοβαρές ενοχλήσεις της υγείας του.

Στις 5 Ιουλίου 1957, ανεχώρησε αεροπορικώς για την Στοκχόλμη της Σουηδίας, με σκοπό τη χειρουργική αφαίρεση του όγκου στο νοσοκομείο «Karolinska». Εκεί, στις 8 Ιουλίου, υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση αλλά κατά την μετεγχειρητική περίοδο ανέβασε υψηλό πυρετό, ο οποίος δεν ήταν δυνατόν να αντιμετωπισθεί. Στις 26 Ιουλίου 1957, ο Δωρόθεος απεβίωσε **13**.

2 Αυγούστου 1957. Λαϊκό προσκύνημα στην σορό του αποβιώσαντος Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δωροθέου στην Μητρόπολη Αθηνών. (Πηγή: dimitriskrasonikolakis.blogspot.com)

Το σείπτό του σκήνωμα τοποθετήθηκε στον ιερό ορθόδοξο ναό της Ρωσικής

Εκκλησίας της Στοκχόλμης, όπου και εψάλλη νεκρώσιμος Ακολουθία. Κατά την μεταφορά του ιερού σκηνώματος στο αεροδρόμιο, πήγαν εκεί και όλοι οι Έλληνες, οι οποίοι διέμεναν στην Στοκχόλμη και οι εκπρόσωποι των επισήμων αρχών της Σουηδίας. Στις 1 Αυγούστου 1957 η σορός του Αρχιεπισκόπου έφθασε με τιμές στην Αθήνα και εκτέθηκε σε προσκύνημα στον καθεδρικό ναό των Αθηνών. Εκτός από όλη την Ιεραρχία, χιλιάδες λαού, αλλά και όλοι οι επίσημοι εκπρόσωποι του κράτους, όπως και διάφοροι φορείς και σύλλογοι ασπάσθηκαν το σεπτό σκηνωμα δίνοντας τον ύστατο φόρο τιμής στον Αρχιεπίσκοπο, που τόσο αγαπήθηκε από το ποίμνιό του.

5.8.1957. «Εκηδεύθη με επισημότητα ο εκλιπών Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δωρόθεος. Με εκδηλώσεις πανδήμου θλίψεως και επισημότητος εκηδεύθη εκ του Ιερού ναού της Μητροπόλεως, ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δωρόθεος. Την νεκρώσιμον ακολουθίαν παρηκολούθησαν ο Βασιλεύς μετά του Διαδόχου, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως μετά του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας, ο Εθνάρχης Μακάριος, αντιπρόσωποι των Ξένων Δογμάτων, τα μέλη της Ιεραρχίας, ξένοι Πρεσβευταί, ηγήτορες των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλοι επίσημοι». (Πηγή: dimitriskrasonikolakis.blogspot.com)

Η κηδεία του έγινε στις 3 Αυγούστου 1957. Τον επικήδειο λόγο εξεφώνησε ο Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας Γερμανός, ο οποίος, αναφερόμενος στην προσωπικότητα του Αρχιεπισκόπου Δωροθέου, είπε μεταξύ άλλων:

«...Η από νεανικής ηλικίας αγάπη προς την Εκκλησίαν· η επιστημονική αυτού μόρφωσις, η ειδίκευσις αυτού επί ζητημάτων των Ιερών Κανόνων και των

καθηκόντων του πνευματικού Ποιμένος· αι συγγραφικαί αυτού ενασχολήσεις επί των ζητημάτων της Εκκλησίας, πάντα ταύτα ήσαν πεποιθήσεις αυτού και δεδηλωμένοι γνώμαι εν ταις ποικίλαις αυτού συγγραφικαίς εργασίαις. Μετά των πεποιθήσεων τούτων ανήλθεν εις την κορυφήν της πυραμίδος της Εκκλησίας. Η φιλοτιμία και η ευσυνειδησία αυτού υπηγόρευον την εφαρμογήν των αρχών και πεποιθήσεων αυτού.

Αι περιστάσεις όμως και αι κρατούσαι συνθήκαι ανήγειρον ανυπέρβλητα κωλύματα εις τας προσπάθειάς αυτού. Αι ανά τον κόσμον διαδεδομένοι αντιθρησκευτικαί ιδέαι του ψευδοπολιτισμού, των απολαύσεων, και της εκκλίσεως των ηθών, των υλιστικών θεωριών και των κοινωνικών και οικογενειακών ανατροπών, ανυψούντο ενώπιον αυτού ως ανυπέρβλητα Σινικά τείχη. Τα εισορμήσαντα έξωθεν εις την Εκκλησίαν κακόδοξα και καινοφανή διδάγματα· αι διχογνωμιαί και διαιρέσεις εντός της Εκκλησίας, αι απείθειαι και αι παραβάσεις, έπληττον καθ' ημέραν τας πύλας της συνειδήσεως αυτού και τας εκ των Ιερών Κανόνων και των Εκκλησιαστικών Νόμων αρχάς και πεποιθήσεις αυτού και εδημιούργουν εν αυτώ ψυχικάς πιέσεις και αναστατώσεις αίτινες και καθ' ημέραν επληθύνοντο. Ούτω και το άλλοτε δοκιμασθέν υπό ασθενείας σώμα αυτού εν τέλει εκάμφθη υπό εμφανούς και αδυσωπήτου νόσου. Και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δωρόθεος έφθασεν ως άνθρωπος εις το υπό του Θεού τεθέν πάσιν ανθρώποις κοινόν πέρας του βίου. Έκλεισε την Εκκλησιαστικήν αυτού σταδιοδρομίαν αγωνισθείς εν η ετάχθη θέσει ως καλός του Χριστού στρατιώτης...»

Ο απροσδόκητος θάνατος του Αρχιεπισκόπου Δωρόθεου έφερε μεγάλη λύπη σε ολόκληρο τον Ορθόδοξο Ελληνικό κόσμο και υπήρξε βαρύτατο πλήγμα για την Εκκλησία και για όλους όσους έβλεπαν στο πρόσωπο του έναν ιεράρχη πού δημιουργούσε μεγάλες προοπτικές για την αναδιοργάνωση της Εκκλησίας σε όλα τα επίπεδα.

Ο Δωρόθεος με την διαθήκη του άφησε την περιουσία του στο Άσυλο Ανιάτων, υπό τον όρο να μείνει ανώνυμη η δωρεά του, διότι πίστευε ότι η φιλανθρωπία δεν πρέπει να διατυμπανίζεται.

Έργα του τα οποία εξεδόθησαν αυτοτελώς είναι τα ακόλουθα:

- Νομοκανονικαί Έρευναι, Αθήναι 1951 - 52.
- Η εξέλιξις του αναπαλλοτριώτου της εκκλησιαστικής περιουσίας μέχρι σήμερα, Αθήναι 1951.
- Εκκλησιαστικά κηρύγματα, τόμος α', «Λόγοι εις τα κατά Κυριακήν Ευαγγέλια», Αθήναι 1949.
- Εκκλησιαστικά κηρύγματα, τόμος β'. «Λόγοι περιστατικοί», 1955 - 56.
- Ονοματοδοσία - Αναβαπτισμός, Αθήναι 1953.

- Ακολουθία εις το Άγιον Αχίλλειον, Πολιούχον Λαρίσης, Αθήναι 1953.
- Ομοία εις τον Άγιον Γεδεών τον εν Τυρνάβωαθλήσαντα, Αθήναι 1936.
- Τινά περί μοναχικής κουράς και η υπ' αριθμόν 1000/1954 γνωμοδότησις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Αθήναι 1955.

Τον Δωρόθεο τον διεδέχθη στον Αρχιεπισκοπικό θρόνο ο μέχρι τότε Μητροπολίτης Πατρών Θεόκλητος Παναγιωτόπουλος, ο οποίος λόγω του γεγονότος ότι «θέλων ευάρεστος να είναι τη Πολιτεία»**14**, δημιούργησε εκκλησιαστική κρίση, για την έκταση της οποίας έφερε μεγάλη ευθύνη και ο τότε πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής**15**.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

PERMANENTLY_REMOVED